

Dřeviny rostoucí mimo les

Rozvoj environmentální gramotnosti odborné i laické veřejnosti
reg. číslo: CZ.I.07/3.I.00/37.0033

dutinové stromy

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

dutinové stromy

Stromová vidlice může obsahovat prostorné dutiny. Ukryvají se tam např. netopýři stromoví, jak bylo prokázáno pomocí radiotelemetrie (sledování netopýřů s vysílačkami).

Dutinu strakapouda nebo jiného datlovitého ptáka mohou osídlit různé druhy. I neodborník takový úkryt netopýřů kolonie někdy objeví podle toho, že od otvoru se táhne dolů tmavý pruh po vytékající moči a exkrementech. Často je původcem netopýř rezavý nebo vodní.

Úder blesku může vytvořit **trhliny v kmeni**, které jsou pak rozšířeny dalšími povětrnostními vlivy a hnitím. Mohou tak vzniknout velké prostory pro reprodukční kolonii 50 jedinců (jako na snímku) nebo dokonce pro zimní kolonii 700 netopýřů rezavých.

Duté větve z korun starých stromů se často po bouřce ulomí. Někdy se pak ukáže, že dřívě hostily netopýry.

Někteří netopýři ani moc prostoru nepotřebují, rádi se totiž dotýkají stěn úkrytu a preferují proto úzké štěrby. Prostory pod uvolněnou kůrou jim velmi vyhovují, ale lesníci to nevědí a dávají kůru strhnout. Netopýr černý obsazuje takřka výhradně úkryty tohoto typu a často je střídá, druh stromu přitom nerozhoduje. Ukázaly to telemetrické výzkumy v rámci projektu.

dutinové stromy

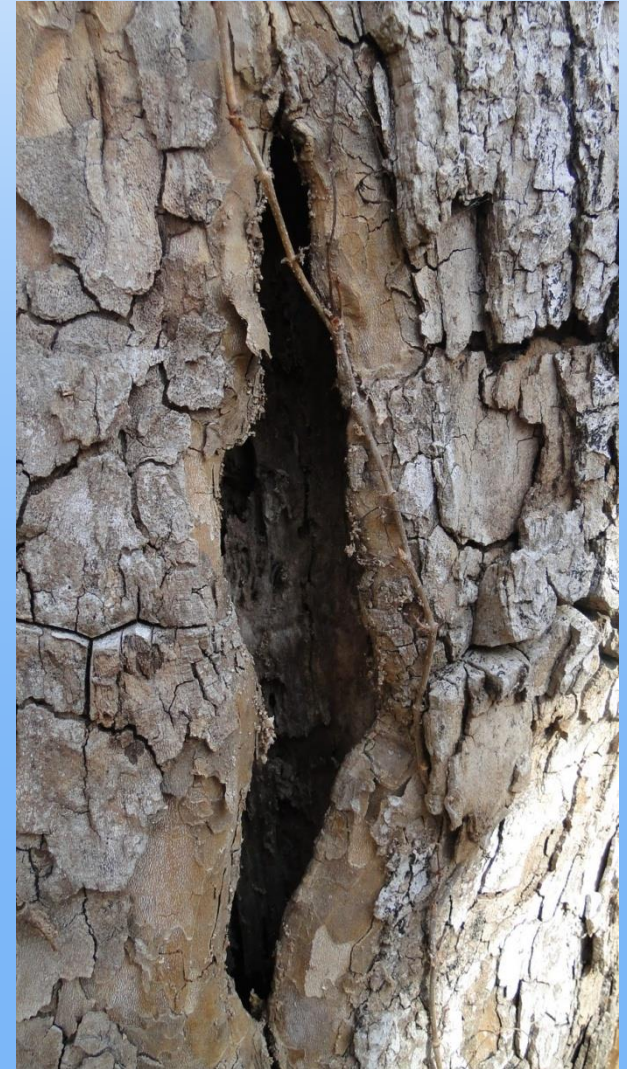
dutinové stromy

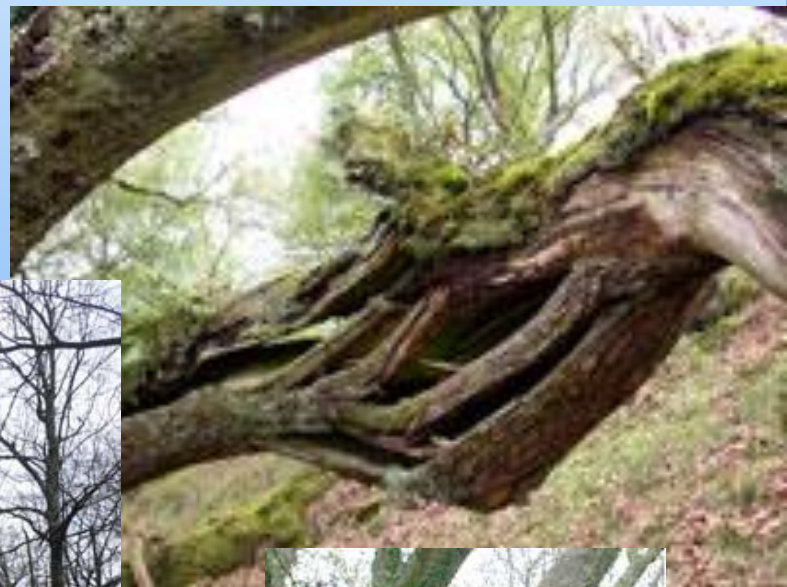
dutinové stromy

dutinové stromy

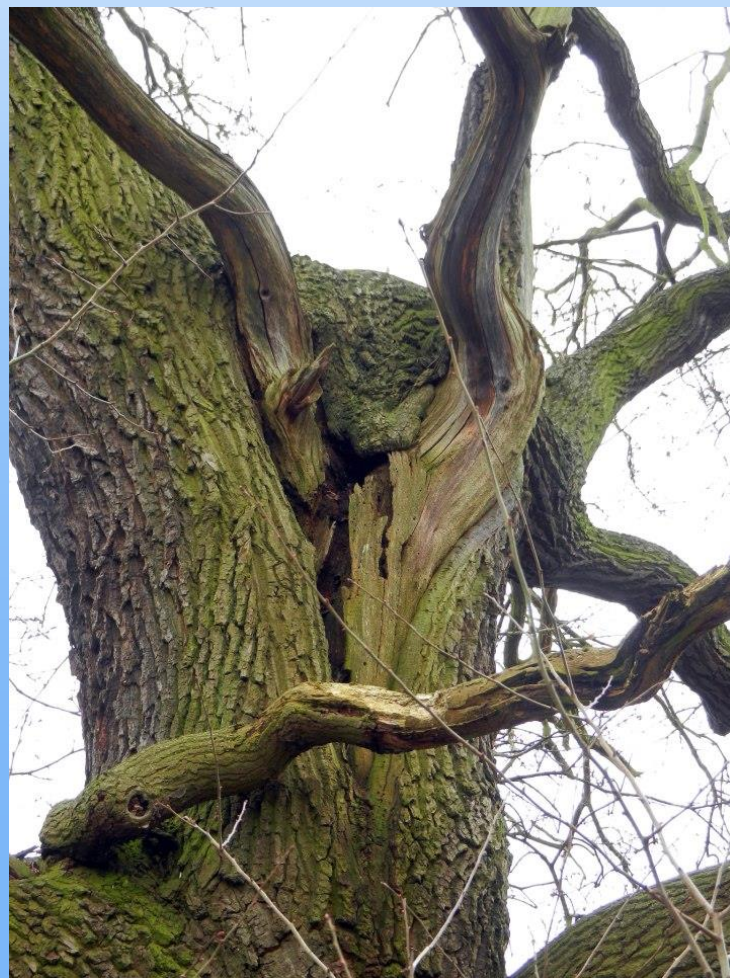
dutinové stromy

dutinové stromy

dutinové stromy

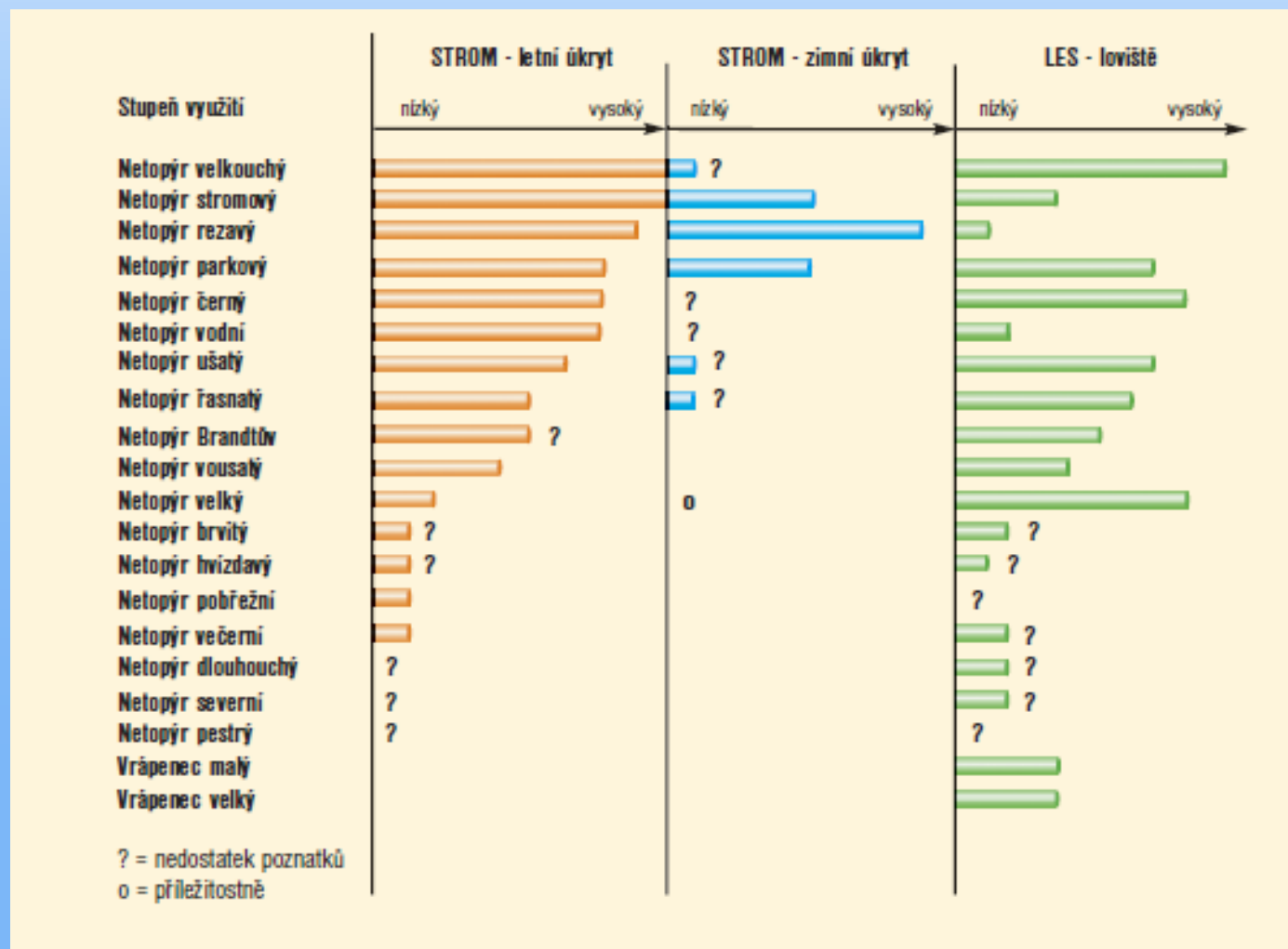

dutinové stromy

druhy a jejich vztah k úkrytům

Co je "lesní netopýr"

druhy a jejich vztah k úkrytům

- ▣ obligátní
- ▣ n. velkouchý
- ▣ n. stromový
- ▣ n. černý
- ▣ n. vousatý
- ▣ n. Brandtův
- ▣ n. vodní

druhy a jejich vztah k úkrytům

- ▣ fakultativní
- ▣ n. Brandtův
- ▣ n. velký
- ▣ n. hvízdavý
- ▣ n. nejmenší
- ▣ ? n. parkový, ušatý, řasnatý
- ▣ ?? n. rezavý

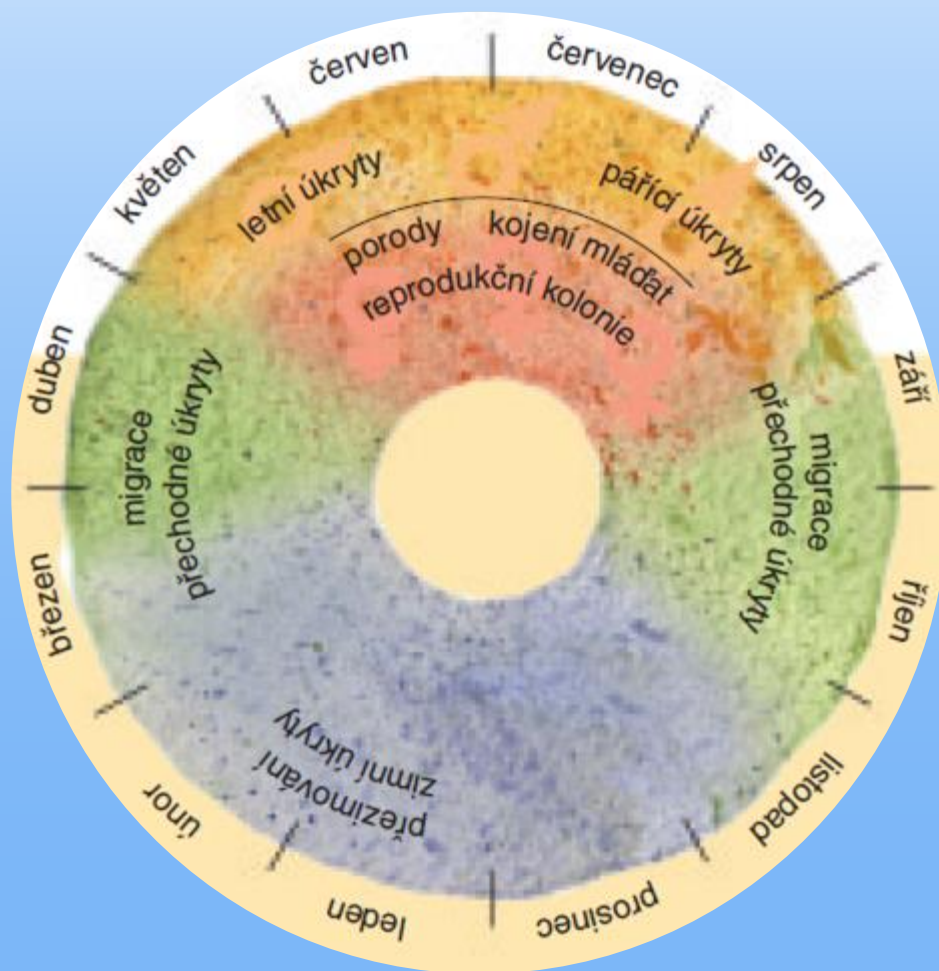

© Miloš Anděra

www.naturfoto.cz

reprodukční cyklus netopýrů

Přehled druhů zaznamenaných na územích parků města Olomouce (Smetanovy, Čechovy a Bezručovy sady). Postavení v červeném seznamu podle Baillie et al. (2004), Anděra & Červený (2003)

druh	<i>status dle vyhl. 395, resp. 175/2006</i>	<i>Červený seznam IUCN (2004) /ČR (2003)</i>
<i>Myotis daubentonii</i>	SO	lower risk (LR/lc)/ -
<i>M. mystacinus/brandtii</i>	SO (oba druhy)	lower risk (LR(lc)/ - (oba)
<i>M. nattereri</i>	SO	lower risk (LR/lc)/ -
<i>M. emarginatus</i>	KO	vulnerable (VU)/zranitelný (VU)
<i>Nyctalus noctula</i>	SO	lower risk (LR/lc)/ -
<i>N. leisleri</i>	SO	near threatened (NT)/taxon, o němž nejdou dostatečné údaje (DD)
<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	SO	least concern (LC)/ -
<i>P. pygmaeus</i>	SO	data deficient (DD)/taxon, o němž nejdou dostatečné údaje (DD)
<i>Eptesicus serotinus</i>	SO	lower risk (LR/lc)/ -
<i>Plecotus auritus/austriacus</i>	SO (oba druhy)	lower risk (LR/lc)/ - (oba)

Zjištěné úkryty ve Smetanových sadech, hodnocení jejich významnosti.

Smetanovy sady

strom	druh stromu	značka v mapě	druh netopýra	popis	datum nálezu	význam
169	<i>Quercus robur</i>	A1	<i>N. noctula</i>	dutina po větvi	6.5., 7.7.	letní kolonie samic, cca 20 ks
447	<i>Aesculus hippocastanum</i>	A2	<i>P. auritus/austriacus</i>	dutina	6.5.	přechodný úkryt, alespoň 2 ks
472	<i>Quercus robur</i>	A3	<i>N. noctula</i>	dutina	25.6. a 4.8.	letní kolonie samic, 4-20 ks
706	<i>Fraxinus excelsior</i>	A4	<i>N. noctula</i>	dutina	6.5. a 25.6.	letní kolonie samic, cca 30 ks
1618	<i>Acer platanoides</i>	A5	<i>P. pipistrellus</i>	dutina ?	4.8.	přechodný úkryt, cca 5 ks
1728	<i>Acer platanoides</i>	A6	<i>P. pipistrellus</i>	puklina	6.5.	přechodný úkryt, cca 30 ks
2419	<i>Fraxinus excelsior</i>	A7	<i>N. noctula</i>	dutina ?	6.5.	přechodný úkryt, cca 10 ks
2564	<i>Fraxinus excelsior</i>	A8	<i>P. pipistrellus</i>	dutina	6.5., 4.7.	úkryt letní kolonie , cca 50 ks

Zjištěné úkryty ve Smetanových sadech, hodnocení jejich významnosti.

A1 – opakovaný výskyt, sice malý počet jedinců a fakultativní druh, ale zjevně zde rodí a pečují o mláďata – velký význam a snažit se o zachování v jakémkoliv stavu.

A2 – pouze jediný záznam v přechodném období, malý počet jedinců sice obligátního druhu, ale malý význam, je-li nekonfliktní, pochopitelně lépe ponechat nežli jen strom s úkrytovým potenciálem.

A3 – jako A1

A4 – jako A1, ale ještě větší počet jedinců, velký význam.

A5 – jako A2 a navíc jen druh s fakultativním vztahem ke stromům, malý význam.

A6 – záznam sice velkého počtu netopýrů, ale pouze v přechodném období, pouze jednou a navíc jde o fakultativní druh, menší význam.

A7 – jako A5, malý význam

A8 – jako A1 a A4